

RIKTLINJER FÖR EMBLEM OCH LOGOTYPER

I. Inledning

1 § Dessa riktlinjer reglerar Svenska Röda Korsets användning av emblem och logotyper. I Svenska Röda Korset inkluderas alla olika delar av föreningen, ungdomsförbundet och fristående stiftelser.

Dessa riktlinjer gäller överallt där Svenska Röda Korset använder emblem, logotyp eller sitt namn, eller ingår avtal som involverar användningen av föreningens namn eller logotyp.

2 § *Emblemen* är de i den humanitära rätten skyddade symbolerna det röda korset, den röda halvmånen och den röda kristallen mot vit bakgrund.

Med *logotyp* avses här det märke som en nationell förening, eller en annan del av rödakors- och rödahalvmånerörelsen använder för att utmärka sin tillhörighet till rörelsen.

Med *namn* avses här orden "Röda Korset".

3 § Till dessa riktlinjer ska kopplas, dels grafiska riktlinjer för utformningen av emblem och logotyper, dels vägledande material som visar på korrekt användning i operativa och kommersiella sammanhang, inklusive vid samarbeten med andra aktörer.

Dessa riktlinjer etablerar även rutiner för utarbetande av arbetsplaner för Svenska Röda Korsets uppdrag inom ramen för den stödjande rollen i frågor kopplade till emblemen.

II. Övergripande ansvarsordning

Ytterst ansvariga

4 § Svenska Röda Korsets generalsekreterare ska säkerställa att Svenska Röda Korset i sin operativa och kommersiella verksamhet använder namnet "Röda Korset", emblemet det röda korset och föreningens logotyper i enlighet med gällande nationell och internationell rätt, inklusive beslut från internationella rödakors- och rödahalvmånekonferensen och delegatrådet, samt föreningens stadgar.

Svenska Röda Korsets generalsekreterare kan delegera ansvaret för säkerställandet av korrekt användning avseende stiftelser inom Svenska Röda Korsets organisation.

5 § Ansvaret för det praktiska genomförandet av riktlinjerna i operativ och kommersiell verksamhet, kommunikation, och i utbildning av personal i enhetsspecifika frågor ligger, om inte annat anges i dessa riktlinjer, på respektive enhetschef. Enhetscheferna ansvarar och beslutar om att deras personal utbildas, förses med material, etc. och medverkar till att det finns tydlig vägledning för korrekt användning för just deras olika verksamheter.

För frågor som kräver samordning inom och mellan avdelningarna ansvarar och beslutar respektive avdelningschef.

Detta arbete ska stödjas av funktioner med ansvar inom specifika områden kopplade till emblem och logotyp, angivna i 6-9 §§.

Funktioner med särskilt emblemansvar

6 § Det ska finnas en funktion inom Svenska Röda Korset med ett övergripande och samordnande ansvar för arbetet med att *sprida kunskap* om emblemen och logotypen, samt arbetet för att *förhindra externt missbruk* av emblemen och logotypen.

Det är en fråga om Svenska Röda Korsets stödjande roll till staten på detta område. Denna funktion ska ligga under Avdelningen för Föreningsutveckling. Avdelningschefen beslutar inom vilken enhet funktionen placeras.

7 § Det ska finnas en funktion inom Svenska Röda Korset med ett övergripande och samordnande ansvar för arbetet med att föreningens personer, material, lokaler, marknadsföring, kommunikation, kampanjer (exklusive samarbeten) etc. *utmärks med logotypen på ett korrekt sätt i operativa och kommersiella sammanhang* i fredstid och i händelse av väpnad konflikt, med emblemet.

Det är en fråga om att övergripande främja och säkerställa korrekt användning av emblem och logotyper i verksamheten, i intern kommunikation och föreningens egna externa kommunikation och marknadsföring, och främja skydd av föreningens varumärke. Denna funktion ska ligga under Avdelningen för Kommunikation och Insamling. Avdelningschefen beslutar inom vilken enhet funktionen placeras.

8 § Det ska finnas en funktion inom Svenska Röda Korset med ett övergripande och samordnande ansvar för arbetet med att logotypen och alternativa logotyper används på ett korrekt sätt i *samarbeten med andra aktörer*, i operativa och kommersiella sammanhang.

Det är en fråga om bedömning av samarbetspartner, avtalshantering, tillsyn och kontroll över samarbeten, samt om att förhindra missbruk av emblemet i kommunikation och främja skydd av föreningens varumärke i dessa sammanhang. Denna funktion ska ligga under Avdelningen för Kommunikation och Insamling. Avdelningschefen beslutar inom vilken enhet funktionen placeras.

9 § Svenska Röda Korsets *folkrättsrådgivare* har en rådgivande roll beträffande innebörden av dessa riktlinjer och gällande internationell och nationell rätt som reglerar frågor kopplade till skydd av emblemen. Vid eventuell oenighet kring innebörden av regelverken ska senior folkrättsrådgivare avgöra vad som ska vara Svenska Röda Korsets tolkning.

III. De övergripande förhållanden som styr utformningen och användningen av namnet, emblemet och logotyper

Staterna äger emblemen – inte de nationella föreningarna

10 § Staterna äger emblemen och sätter genom internationell- och nationell rätt upp ramarna för hur emblem och logotyper får utformas och användas.

Även namnen "Röda Korset", "Röda Halvmånen" och "Röda Kristallen" är skyddade enligt internationell och nationell rätt.

Gällande internationell- och nationell rätt sätter ramarna

11 § Svenska Röda Korsets användning av namnet "Röda Korset", emblem och logotyp, samt föreningens arbete med att sprida information om och motverka missbruk av emblemen, ska vara i enlighet med gällande internationella och nationella regelverk samt föreningens stadgar. Detta inkluderar bl.a.

- a) relevanta bestämmelser i Genèvekonventionerna med tilläggsprotokoll I-III,
- b) sedvanerätten på området, f.n. kodifierad i ICRC:s sedvanerättsstudie från 2005,
- c) bestämmelserna för de nationella föreningarnas användning av rödakors- och rödahalvmånemärket, antagna och reviderade av delegatrådet 1991 (emblembestämmelserna),
- d) Movement policy for corporate sector partnerships, antagen av delegatrådet 2005,
- e) lag (2014:812) om skydd för kännetecknen i den internationella humanitära rätten, och
- f) totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12).

Skyddande eller utmärkande användning

12 § Det röda korset, den röda halvmånen och den röda kristallen får endast användas i skyddande- eller utmärkande syfte.

Med utmärkande (indikativt) syfte avses den användning av en logotyp som avser att signalera att personer, byggnader, material etc. tillhör den nationella föreningen (Svenska Röda Korset) och är en del i en större global rörelse; rödakors- och rödahalvmånerörelsen.

Med skyddande syfte avses användning av det röda korset mot vit bakgrund för att signalera att en person, byggnader, material etc. är skyddat enligt den humanitära rätten under en väpnad konflikt.

Svenska Röda Korset använder det röda korset

13 § Svenska Röda Korset har med stöd i lagen om skydd för kännetecknen i den internationella humanitära rätten rätt att använda *det röda korset* i skyddande syfte under väpnad konflikt, och rätt att använda det röda korset i sin logotyp och använda logotypen för utmärkning av föreningens verksamhet, allt inom ramarna för gällande nationell och internationell rätt.

Svenska Röda Korset kan om det på grund av särskilda omständigheter är påkallat för att underlätta arbetet *tillfälligt* använda den röda kristallen *istället för* det röda korset i sin logotyp, i utmärkande syfte.

Utformning av emblemet, logotypen, alternativa logotyper

14 § Svenska Röda Korset ska använda det röda korset mot vit bakgrund i sin logotyp.

Utformningen av Svenska Röda Korsets logotyp och alternativa logotyper ska överensstämja med internationell och nationell rätt, föreningens stadgar och dessa riktlinjer.

Logotypen ska bestå av tre delar: ett rött kors med föreningens namn mot vit bakgrund. Delarna får inte separeras. Det röda korset ska vara i mindre storlek och ska alltid kompletteras med föreningens namn eller initialer.

Den närmare utformningen av de logotyper som kan användas av Svenska Röda Korset ska preciseras i föreningens *grafiska riktlinjer*. Dessa ska i denna del utarbetas och vid behov ses över och uppdateras av funktionen som anges i 7 §, i samråd med de funktioner som anges i 6, 8 och 9 §§. Beslut om grafiska riktlinjer för utformningen av logotyper beslutas av generalsekreteraren.

IV. Arbeta med att sprida kunskap om emblemen och förhindra missbruk

Svenska Röda Korset bistår Svenska staten i arbetet med att sprida information om och övervaka efterlevnad

15 § Svenska Röda Korset ska bedriva arbete för att *sprida kunskap om och övervaka korrekt användning* av emblemen, det röda korset, den röda halvmånen och den röda kristallen *externt*. Detta är en del av den stadgereglerade rollen att samarbeta med regeringen för att säkerställa respekt för den humanitära rätten, inklusive skyddet för emblemen.

16 § Frågor från andra aktörer om att använda *föreningens logotyp* i kommersiella eller operativa sammanhang hanteras enligt bestämmelserna nedan om användning av logotypen i samarbeten, 40- 52 §§.

Frågor om *samtycke till användning enligt 6 § lagen* om skydd av kännetecknen i den internationella humanitära rätten hanteras enligt bestämmelserna nedan i 55-59 §§.

Vid *övriga frågor från andra aktörer* om de får använda emblemen det röda korset, den röda halvmånen eller den röda kristallen, eller symboler som liknar dessa emblem, lämnar Svenska Röda Korset inga godkännanden kring dessa andra aktörers användning av emblemen, även om användningen eventuellt skulle vara i enlighet med nationell och internationell rätt.

Arbetet vägleds av arbetsplaner som årligen utvärderas

17 § Arbetet med att sprida kunskap om emblemen och övervaka korrekt användning ska utgå från en *arbetsplan*. Arbetsplanen ska utarbetas av den funktion som anges i 6 §. Arbetsplanen ska årligen utvärderas och vid behov uppdateras i samråd med de funktioner som beskrivs i 7-9 §§.

V. Användning av emblemet i skyddande syfte

Svenska Röda Korsets rätt att använda emblemet i skyddande syfte är begränsad

18 § Svenska Röda Korsets möjlighet att använda emblem i skyddande syfte är begränsad i internationell och nationell rätt. Svenska Röda Korset kan inte per automatik märka ut sina byggnader, personal, fordon etc. med ett skyddande emblem vid utbrott av en väpnad konflikt.

Svenska Röda Korset får med stöd i lagen om skydd av kännetecknen i den internationella humanitära rätten, och förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet, som utgångspunkt endast använda det röda korset i skyddande syfte när föreningen agerar under förordningen och biträder Försvarsmaktens sjukvård under en väpnad konflikt.

19 § Utformningen av det emblem – det röda korset mot vit bakgrund – som ska användas i skyddande syfte under väpnad konflikt anges i de grafiska riktlinjer som anges i 14 §.

För det fall Försvarsmakten tillfälligt använder ett annat emblem än det röda korset får Svenska Röda Korset byta till samma emblem som Försvarsmakten använder. Svenska Röda Korset kan inte använda olika emblem samtidigt i skyddande syfte.

20 § Den rätt Svenska Röda Korset har enligt lag att utmärka den sjukvård som bistår Försvarsmaktens sjukvård gäller

- a) föreningens sjukvårds- och själavårdspersonal, sjukvårdsenheter och material som assisterar Försvarsmaktens sjukvård,
- b) under den tid bistånd ges,
- c) och när personal, enheter och material är uteslutande anlitade för samma uppgifter som Försvarsmaktens sjukvård, och
- d) sådan personal har placerats under ledning av statens väpnade styrkor.

21 § För annan utmärkning av civil sjukvård i skyddande syfte, så som för utmärkning av föreningens sjukvårdsinrättningar eller för att lämna bistånd till en annan stats militära sjukvård, krävs enligt lagen om skydd av kännetecknen i den internationella humanitära rätten och totalförsvarets folkrättsförordning tillstånd till sådan utmärkning från Socialstyrelsen. Detta tillståndskrav gäller även Svenska Röda Korset.

Rutiner för arbetet med utmärkning i skyddande syfte

22 § Det ska finnas en *arbetsplan* för hur Svenska Röda Korset ska agera vid nära förestående och i inledningsskedet av en konflikt gällande frågor kopplade till emblemet. Arbetsplanen, som bör utgöra en integrerad del av Svenska Röda Korsets övergripande beredskapsplanering, ska utarbetas i nära samarbete mellan den funktion som anges i 7 §, och den enhet som har huvudansvaret för föreningens beredskap. Vid tveksamhet kring vilken enhet som har detta ansvar ska generalsekreteraren besluta vilken enhet som ansvarar för att ta fram, vid behov uppdatera och löpande hantera frågor under arbetsplanen. Arbetsplanen ska innan den antas granskas av den funktion som anges i 9 §. Arbetsplanen ska antas av generalsekreteraren och innehålla åtminstone följande:

- a) De praktiska åtgärder som ska vidtas för att korrekt kunna utmärka föreningens personal och objekt, som ska bistå Försvarsmaktens sjukvård vid utbrott av en väpnad konflikt.
- b) De åtgärder som ska vidtas för vid behov korrekt kunna utmärka föreningens övriga civila sjukvård. Inklusive rutiner för ansökan om tillstånd för sådan utmärkning av Socialstyrelsen.
- c) De eventuella krav som Socialstyrelsen beslutar vad gäller tillståndsförfarande och för förberedelse och utmärkning med stöd av 20 a-b och 23 §§ totalförsvarets folkrättsförordning.
- d) De åtgärder som ska vidtas från föreningens sida inför en väpnad konflikt för att undvika att Svenska Röda Korsets logotyp förväxlas med det skyddande emblemet.
- e) Anvisningar för hur Svenska Röda Korsets personal, enheter och objekt, som har tillstånd att använda det röda korset ska, medan de utför sina uppgifter, förevisa detta på ett sätt som garanterar bästa möjliga synlighet.
- f) Anvisningarna ska inkludera beskrivning av utformning, storlek och placering av det röda korset på personer, byggnader och fordon om detta ställs till förfogande för Försvarsmaktens sjukvårdstjänst, liksom de eventuella civila sjukvårdsinrättningar som Svenska Röda Korset driver under en väpnad konflikt, om dessa har fått tillstånd att använda det röda korset av Socialstyrelsen.
- g) Anvisningar för under vilka förhållanden Svenska Röda Korsets personal eller medlemmar får bära föreningens logotyp, eller namnet "Svenska Röda Korset" eller Röda Korset", samtidigt som det har tillstånd att bära skyddsembblemet.

VI. Användning i utmärkande syfte – operativa sammanhang

Grundläggande bestämmelser vid utmärkning

23 § Svenska Röda Korsets logotyp och namn är Svenska Röda Korsets viktigaste kännetecken. Varje användning måste ske med yttersta omtanke. Utformningen av den logotyp/de alternativa logotyper som ska användas preciseras i de grafiska riktlinjer som anges i 14 §.

24 § Svenska Röda Korset får bara använda logotypen för verksamhet som är i linje med de principer som antagits av Internationella Rödakors- och Rödahalvmånekonferensen, främst avses rörelsens grundprinciper. Svenska Röda Korset ska avhålla sig från att använda logotypen när föreningen genomför verksamhet som enbart har svag anknytning till föreningens mandat och uppdrag.

25 § Logotypen får inte användas på sådant sätt att den kan förväxlas med användning i skyddande syfte. Det är storleken på märket och det sätt/sammanhang det används på som kan orsaka förväxling. I detta syfte ska särskilt beaktas att märket ska vara litet i förhållande till den eller det som det sitter på, och inte får placeras på hustak eller armbindlar.

26 § Den röda halvmånen eller den röda kristallen, eller logotyper som innehåller dessa emblem, får som huvudregel inte användas av Svenska Röda Korset annat än för att sprida kunskap om emblemen, eller om att Svenska Röda Korset är en del av en större internationell rörelse, där flera olika emblem och logotyper kan användas. Se 13 § andra stycket och 19 § andra stycket beträffande möjligheterna till tillfälligt byte till ett annat emblem eller annan logotyp. Se även 35 § och 50 § beträffande användning av federationens samt rörelsens logotyper som innehåller den röda halvmånen.

27 § Namnet "Röda Korset" får inte användas på sådant sätt eller i sådana sammanhang att föreningens Svenska Röda Korset eller andra delars av rödakors- och rödahalvmånerörelsen anseende eller respekt kan riskeras.

Frivilliga, medlemmar och anställda

28 § Svenska Röda Korsets *frivilliga, medlemmar och anställda* får bära logotypen eller föreningens namn när de är i Svenska Röda Korsets tjänst och på väg till och från tjänsten. Logotypen ska vara liten. Om de inte är i tjänst får de endast bära ett mycket litet märke (t.ex. bröstnål) eftersom användningen inte hör ihop med SRK:s verksamhet.

Detsamma gäller *Ungdomsförbundets* frivilliga, medlemmar och anställda. Märket ska då också, utöver vad som ovan nämnts, följas av orden "Röda Korsets Ungdomsförbund", eller i internationella sammanhang "Swedish Red Cross Youth".

29 § Svenska Röda Korsets *första hjälpen-arbetare* kan få använda ett större märke i tjänst. Detta gäller i tider av interna stridigheter och spänningar och vid naturkatastrofer om en större logotyp kan öka möjligheten att assistera offer och rädda liv. Beslut om sådan användning av större logotyp fattas av generalsekreteraren. En stor logotyp på kläder m.m. ska undvikas om första hjälpen-arbetare assisterar vid nöjesaktiviteter, så som konserter eller idrottseven. I dessa situationer ska istället en liten första hjälpen-logotyp visas. Alternativa symboler kan användas för att underlätta lokalisering.

30 § Personer som inte är frivilliga, medlemmar eller anställda, men som *genomgått kurser hos Svenska Röda Korset*, vanligtvis första hjälpen-arbetare eller sjuksköterskor, får bära ett litet märke som åtföljs av föreningens namn eller initialer, t.ex. i form av en sjuksköterskebrosch, bröstnål.

Byggnader, lokaler, hjälpstationer, och övrigt material

31 § *Byggnader och lokaler* som används av Svenska Röda Korset, oavsett om föreningen äger byggnaden/lokalen eller inte får utmärkas med logotypen. Logotypen ska vara relativt liten i förhållande till det som utmärks, så den inte förväxlas med skyddsembetet.

Logotypen får bara placeras på/i den del av byggnaden/lokalen som Svenska Röda Korset utnyttjar. Svenska Röda Korset ska försäkra sig om att den/de som en byggnad eller lokal eventuellt delas med inte bedriver verksamhet som skada föreningens anseende eller respekt. Logotypen får inte placeras på byggnader eller i lokaler som Svenska Röda Korset äger om föreningen inte använder byggnaden/lokalen.

32 § Tillfälliga eller mer permanenta *hjälpstationer* som drivs av Svenska Röda Korset får utmärkas med logotypen. En något större logotyp kan användas för att för att underlätta lokalisering av hjälpstationen om en större logotyp kan öka möjligheten att assistera offer och rädda liv. Alternativa symboler kan användas för att underlätta lokalisering.

33 § Svenska Röda Korset får utmärka *föreningens material*, t.ex. fordon, utrustning, brevpapper, etc., med logotypen. Logotypen ska vara relativt liten så den inte förväxlas med skyddsembetet. Om Svenska Röda Korset lånar ut material till en annan aktör ska logotypen täckas över eller avlägsnas om användningen av materialet kan skapa ett intryck av att användaren tillhör Svenska Röda Korset. Det gäller t.ex. fordon och klädesplagg märkta med logotypen.

34 § Svenska Röda Korset får utmärka *hjälp-sändningar* med logotypen. Användningen av logotypen på hjälp-sändningar måste ske på sådant sätt att det säkerställs att missbruk av utmärkningen inte kan ske under transport eller efter leverans av hjälp-sändningen. Om transport sker med andra aktörers fordon får dessa inte utmärkas.

IFRC:s logotyp

35 § Svenska Röda Korset kan aldrig använda Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationens (IFRC) logotyp annat än för att sprida kunskap om IFRC eller om att Svenska Röda Korset är en del av en större rörelse, eller visa på att föreningen är medlem i eller samarbetar med IFRC. Svenska Röda Korset har enligt svensk rätt inte tillåtelse att själv använda den röda halvmånen, som ingår i IFRC:s logotyp.

Svenska Röda Korset kan aldrig använda IFRC:s logotyp som "sin" logotyp. All eventuell utmärkande användning måste kombineras med en kompletterande text om att Svenska Röda Korset är medlem av, eller samarbetar, med IFRC. Om det är omöjligt pga. storleken på det som är utmärkt med logotypen (t.ex. en bröstnål) bör detta inte användas i andra sammanhang än sådana där Svenska Röda Korsets koppling till IFRC:s verksamhet är tydlig så att IFRC:s logotyp inte kan misstas vara Svenska Röda Korsets logotyp.

Mer detaljerad vägledning

36 § Närmare *vägledande material*, som anger hur Svenska Röda Korset valt att förhålla sig till frågor om användning, mått och placering av logotypen m.m. i operativa sammanhang (exklusive samarbeten) ska utarbetas av den funktion som anges i 7 §, i samråd de funktioner som anges i 6 och 8-9 §§.

Vägledningen ska med utgångspunkt i bestämmelserna i 23-35 §§, genom bilder och på andra sätt exemplifiera och tydliggöra när och hur logotypen och föreningens namn får användas av Svenska Röda Korset i operativa sammanhang. Vägledningen som således tydliggör korrekt användning i operativa sammanhang ska samordnas med gällande grafiska profil och mallar, verktyg m.m. som tas fram för korrekt användning.

Beslut om vägledande material fattas av avdelningschefen för Kommunikation och Insamling.

VII. Insamling, marknadsföring och liknande kommunikation

Svenska Röda Korsets egen kommunikation

37 § Svenska Röda Korset kan använda sin logotyp eller sitt namn i *sin egen kommunikation* vid kampanjer och evenemang som föreningen anordnar för att marknadsföra sin eller rödakors- och rödahalvmånerörelsens verksamhet, för att sprida kunskap om den internationella humanitära rätten och rörelsens grundprinciper, eller för att samla in pengar.

Svenska Röda Korset kan under informations- eller insamlingskampanjer, även exponera sin logotyp eller sitt namn på artiklar som föreningen själv *säljer eller delar ut* till allmänheten. Artiklarna får på inget sätt antyda eller kunna användas för att indikera skydd under den humanitära rätten eller medlemskap i rörelsen. Logotypen bör i dessa situationer ackompanjeras av en text eller grafisk design som identifierar den aktuella kampanjen.

Riktlinjer för egen kommunikation

38 § Grundregeln är att när Svenska Röda Korset är avsändare, lokalt eller nationellt, av en kommunikation (t.ex. broschyrer, rapporter, flyers, affischer, tidningar och andra publikationer, hemsida, filmklipp och annat ljud och bildmaterial) så *ska Svenska Röda Korsets logotyp eller namn användas*.

Svenska Röda Korsets logotyp och namn är Svenska Röda Korsets viktigaste kännetecken. Varje användning måste ske med yttersta omtanke. Utformningen av den logotyp som ska användas preciseras i de grafiska riktlinjer som anges i 14 §.

När föreningens namn eller logotyp kommuniceras är det viktigt att försäkra sig om att ingenting i det sätt logotypen eller namnet exponeras på är oförenligt med grundprinciperna eller riskerar undergräva respekten för rödakors- och rödahalvmånerörelsen, det röda korset eller dess anseende och respekt.

Logotypen måste vara *relativt liten* för att inte riskera förväxling med skyddsembleet. Storleken på logotypen kan variera men får aldrig vara en dominerande del av det den exponeras på. Vid användning på större skyltar, flaggor eller affischer bör logotypen dessutom placeras på ett sådant sätt att all förväxling med det skyddande emblemet undviks, förslagsvis i hörn eller i nederkant av skylt/flagga/affisch.

Det röda korset får också temporärt användas så kallat *dekorativt*, med hänsyn till korsets anseende och respekt, och med säkerställande av att förväxling med det skyddande emblemet inte kan ske. Detta är tillåtet vid Svenska Röda Korsets publika event, i kampanjer eller på material som är avsett att

marknadsföra den nationella föreningen och/eller rödakors- och rödahalvmånerörelsen, så som t.ex. föreningens filmer och publikationer. Svenska Röda Korsets logotyp ska, så långt det är möjligt, visas tillsammans med den mer dekorativa designen.

Svenska Röda Korset måste säkerställa att det inte kan råda någon tveksamhet kring att det är *föreningen som är avsändare* av kommunikationen.

Mer detaljerad vägledning

39 § Närmare *vägledande material*, som anger hur Svenska Röda Korset valt att förhålla sig till frågor om användning, mått och placering av logotypen, m.m. vid insamling, marknadsföring och dylik kommunikation (exklusive samarbeten) ska utarbetas av den funktion som anges i 7 §, i samråd de funktioner som anges i 6 och 8-9 §§.

Vägledningen ska med utgångspunkt i bestämmelserna i 37-38 §§, genom bilder och på andra sätt exemplifiera och tydliggöra när och hur logotypen och föreningens namn får användas av Svenska Röda Korset i kommersiella sammanhang. Vägledningen ska samordnas med gällande grafiska profil och mallar, verktyg m.m. som tas fram för korrekt användning.

Beslut om vägledande material fattas av avdelningschefen för Kommunikation och Insamling.

VIII. Samarbeten

Exponering av logotypen tillsammans med en samarbetspartners logotyp

40 § Svenska Röda Korset får som huvudregel inte använda sin logotyp i kombination med en logotyp som representerar *en aktör utanför rödakors- rödahalvmånerörelsen*. Svenska Röda Korset måste försöka hitta ett sätt att undvika sådan användning och endast exponera sin logotyp tillsammans med andras logotyper i undantagsfall, i enlighet med vad som anges i dessa riktlinjer.

41 § Vid samarbeten med *andra delar av rödakors- rödahalvmånerörelsen*, får Svenska Röda Korsets logotyp exponeras tillsammans med dessas logotyper. Det måste vara tydligt att logotyperna exponeras med anledning av ett samarbete, så att de övriga logotyperna inte kan misstas vara Svenska Röda Korsets logotyp, eller att det kan ses som att Svenska Röda Korset använder andras logotyper. Föreningen har enligt svensk rätt inte tillåtelse att själv använda den röda halvmånen eller den röda kristallen. Svenska Röda Korsets logotyp och samarbetsparternas logotyper ska ha samma storlek och, så långt det är möjligt, visas vid sidan av varandra.

42 § Vid *operativa samarbeten* med t.ex. universitet, myndigheter, andra organisationer för att t.ex. sprida kunskap om den humanitära rätten, genomföra utbildningar, bistå vid katastrofer, särskilda åtaganden i samband med humanitär verksamhet etc. får Svenska Röda Korsets logotyp exponeras tillsammans med samarbetspartners logotyp (organisationssymbol) på material som tas fram för kommunikation kring samarbetet (publikationer, brev, inbjudningar, certifikat, annonser etc.).

Användningen av logotypen måste vara diskret. Användningen får inte ge upphov till att allmänheten blandar ihop den nationella föreningen med samarbetspartnern. Det bör tydligt framgå av det aktuella materialet att exponeringen grundas på ett samarbete som finns mellan Svenska Röda Korset och den andra aktören. Svenska Röda Korsets logotyp och samarbetsparternas logotyper ska ha samma storlek och, så långt det är möjligt, visas vid sidan av varandra.

Om logotypen eller föreningens namn exponeras på tryckt annonsmaterial, föremål eller annat material i samarbeten etc. ska föremålen vara små eller gjort av ett material som snabbt förstörs. De får inte antyda att de ger skydd enligt den humanitära rätten eller att samarbetspartnern har medlemskap i rörelsen, eller kunna ge upphov till obehörigt utnyttjande vid ett senare tillfälle.

En *bedömning av samarbetspartnern* ska göras i enlighet med 45 §.

43 § Röda Korset logotyp eller namn får i viss utsträckning användas/exponeras vid *organisationens företagssamarbeten* för att skaffa intäkter, eller för att sprida kunskap om Svenska Röda Korset eller rödakors- och rödahalvmånerörelsens uppdrag och verksamhet.

Samarbetet måste gälla en *konkret aktivitet* vilken som utgångspunkt ska vara *begränsad i tid och geografisk utsträckning*. Det kan gälla enskilda arrangemang, annonskampanjer, samarbeten kring att sprida kunskap om den humanitära rätten, operativa partnerskapsavtal m.m.

Samarbetet måste medföra en *betydande ekonomisk fördel* för Svenska Röda Korset, eller på annat sätt bidra till föreningens humanitära verksamhet, utan att den för den skull sätter SRK:s självständighet på spel.

Svenska Röda Korset måste *bedöma eventuella företagssamarbetspartner*, där logotyp eller föreningens namn kan komma att exponeras, i enlighet med 44 §§.

För samtliga företagssamarbeten, där Svenska Röda Korsets logotyp eller namn kan komma att exponeras, ska *skriftligt avtal slutas*, i enlighet med de riktlinjer som slås fast i 46-49 §§.

Bedömning av lämpliga samarbetspartners

44 § *Företagssamarbeten* som inkluderar användningen av logotypen ska *innan avtal sluts* om sådant samarbete bedömas enligt Svenska Röda Korsets Riktlinjer för företagssamarbeten¹. Vid bedömningen enligt riktlinjerna för företagssamarbeten ska även hänsyn tas till skydd av emblem, samt föreningens namn och logotyp.

45 § Vid *större operativa samarbeten* på nationell nivå, för att t.ex. sprida kunskap om den humanitära rätten, genomföra utbildningar, bistå vid katastrofer, särskilda åtaganden i samband med humanitär verksamhet etc., där det kan bli aktuellt att använda logotypen, ska en analys av samarbetspartnern göras. Även vid *lokala samarbeten*, där det kan bli aktuellt att använda logotypen, ska kretsen göra en analys av samarbetspartnern.

Riktlinjer för hur sådana analyser ska göras ska utarbetas och vid behov uppdateras av den funktion som anges i 8 §, i samråd med den funktion som anges i 9 §.

Rutiner för samarbetsavtal

46 § All kommunikation av logotypen eller föreningens namn i företagssamarbeten måste godkännas av Svenska Röda Korset i ett *skriftligt samarbetsavtal*.

Avtal om samarbeten av väsentlig betydelse för Svenska Röda Korset som inkluderar användning av logotypen eller föreningens namn ska *undertecknas av generalsekreteraren*. Vid bedömning av om avtalet är av väsentlig betydelse ska vikt läggas vid finansieringsfrågor, samarbetets tidsram, hur omfattande användningen av logotypen kommer att vara, storleken på det geografiska område samarbetet gäller och om avtalsparten kan anses på något sätt kontroversiell.

¹ Senaste version, fastställda av generalsekreteraren 2013-01-27, eller därefter uppdaterade riktlinjer.

Övriga avtal om samarbeten som inkluderar användning av logotypen eller föreningens namn undertecknas av den som generalsekreteraren delegerar uppgiften till.

Frågor om användning av logotypen eller föreningens namn inför eller inom ramen för ett samarbetsavtal hanteras av den funktion som anges i 8 §.

Riktlinjer för samarbetsavtal

47 § Vid avtal om samarbeten, där användning av logotypen eller föreningens namn kan komma att aktualiseras, gäller följande:

- a) Svenska Röda Korsets logotyp får inte exponeras direkt *på föremål/produkter som säljs eller delas ut* av en samarbetspartner.
- b) Föreningens namn (utan logotypen med det röda korset) kan få exponeras på produkter som erbjuds till försäljning av andra om intäkterna helt eller delvis doneras till Svenska Röda Korset.
- c) Logotypen eller föreningens namn kan få *exponeras på förpackningen* av produkter och föremål som säljs av andra (t.ex. en plast eller pappersförpackning som är avsedd att avlägsnas från föremålet/produkten när den ska användas), om förpackningen inte är av beständig karaktär.
- d) En samarbetspartner, eller annan som stöttar föreningens arbete, kan få exponera logotypen eller föreningens namn i sitt *annonsmaterial/sin kampanj/på sin hemsida*.

Även om exponering av logotypen är tillåten i enlighet med punkterna a-d ovan ska sådan exponering endast tillåtas med yttersta återhållsamhet, varvid följande gäller:

Logotypen ska vid sådan exponering vara *mycket liten*. I första hand ska föreningens namn, utan logotypen användas. Även exponeringen av föreningens namn ska vara diskret.

Om logotypen exponeras på tryckt annonsmaterial, föremål eller annat material i samarbeten etc. ska föremålen vara små eller gjort av ett *material som snabbt förstörs*. De får inte antyda att de ger skydd enligt den humanitära rätten eller att samarbetspartnern har medlemskap i rörelsen, eller kunna ge upphov till obehörigt utnyttjande vid ett senare tillfälle.

Ingen förvirring får skapas i allmänhetens medvetande mellan, å ena sidan företagets verksamhet och kvaliteten på dess produkter och, å andra sidan Svenska Röda Korsets logotyp, namn och verksamhet. Det bör med andra ord vara möjligt för allmänheten att förstå förhållandet mellan Svenska Röda Korset och samarbetspartnern.

All exponering av föreningens logotyp eller namn måste kombineras med en text som anger att samarbetspartnern *lämnat stöd* till eller på annat sätt bidragit till föreningens verksamhet.

48 § Vid avtal om samarbeten kan *samarbetspartnerns logotyp (firmatecken/varumärke)* eller namn visas på material eller föremål som Svenska Röda Korset använder eller säljer. Samarbetspartnerns logotyp (firmatecken/varumärke) kan även visas i Svenska Röda Korsets annonsmaterial, på hemsidan, i kampanjer, i filmer etc.

Ingen förvirring får skapas i allmänhetens medvetande mellan, å ena sidan företagets verksamhet och kvaliteten på dess produkter och, å andra sidan Svenska Röda Korsets logotyp, namn och verksamhet. Ingenting i kommunikationen får antyda eller kunna tolkas som att Svenska Röda Korset rekommenderar företagets produkter eller tjänster. Det bör med andra ord vara möjligt för allmänheten att förstå förhållandet mellan Svenska Röda Korset och samarbetspartnern.

Det ska vid sådan exponering av samarbetspartnerns logotyp (firmatecken/varumärke) därför framgå att denna *lämnat stöd* till eller på annat sätt bidragit till föreningens verksamhet.

Svenska Röda Korset ska ha *ensam bestämmanderätt* över placeringen av och storleken på samarbetspartnerns logotyp (firmatecken/varumärke).

49 § Avtal om samarbeten ska innehålla en klausul om att Svenska Röda Korset har rätt att när som helst och med mycket kort varsel *avsluta avtalet/samarbetet*, utan att behöva betala kompensation, om någonting framkommer under avtalstiden som riskerar att undergräva föreningens eller emblemens anseende eller respekt, eller om samarbetspartnern på annat sätt framstår som olämplig.

Avtal om samarbeten ska därför också alltid innehålla en klausul om att Svenska Röda Korset ska ha *rätt till information* från samarbetspartnern för att kunna avgöra om det kan föreligga förhållanden som kan föranleda behov av att avsluta ett avtal innan avtalstidens slut.

Svenska Röda Korset ska därför också enligt avtalet ha *rätt att noggrant granska och följa upp* hur samarbetspartnerns bidrag till Svenska Röda Korsets verksamhet beskrivits i annonsmaterialet eller på produkterna. Detsamma gäller samtliga fotografier eller annat visuellt material som används inom kampanjens ram.

Det måste även tydligt framgå av avtalet att Svenska Röda Korset *inte på något sätt ansvarar* för kvaliteten på de produkter eller tjänster som säljs eller marknadsförs.

Rörelselogotypen och Svenska Röda Korset

50 § Användningen av rörelselogotypen är noga reglerad i den delegatrådsresolution som etablerar logotypen, CD/15/R2, 7 december 2015.

Svenska Röda Korset kan *aldrig* använda rörelselogotypen som "sin egen" logotyp. Svenska Röda Korset kan inte heller använda logotypen för att signalera tillhörighet till rörelsen.

Logotypen kan endast exponeras i Sverige efter en procedur inom ICRC, IFRC och en särskild kommitté som beslutar om användning av logotypen i t.ex. globala insamlingar.

Svenska Röda Korset kan välja att på förhand meddela att föreningen vill vara med i de samarbeten kring insamlingar som beslutats få rätt att exponera logotypen (opt-in), eller att vid varje enskild insamling anmäla om föreningen vill vara med eller inte. Om Svenska Röda Korset på förhand valt att vara med i alla insamlingar (opt-in) kommer föreningen ändå vid varje specifik insamling få frågan om logotypen får exponeras även i Sverige.

51 § Frågor om en insamling som exponerar rörelselogotypen ska få omfatta även Sverige handläggs av den funktion som anges i 8 §, i samråd den funktion som anges i 9 §. Beslut om att delta eller inte delta vid en specifik användning av logotypen, samt beslut om Svenska Röda Korset ska anmäla eller dra tillbaka opt-in alternativet, fattas av generalsekreteraren.

Mer detaljerad vägledning

52 § Närmare *vägledande material* – som anger mer i detalj hur Svenska Röda Korset, inom ramarna för dessa riktlinjer, valt att förhålla sig till frågor om användning av föreningens namn, logotyp och alternativa utmärkningar i samarbeten – ska utarbetas av den funktion som anges i 8 §, i samråd med de funktioner som anges i 6, 7 och 9 §§.

Vägledningen ska med utgångspunkt i bestämmelserna i 40-51 §§, genom bilder och på andra sätt exemplifiera och tydliggöra när och hur logotyp, föreningens namn och andra märken får användas i Svenska Röda Korsets operativa och kommersiella samarbeten.

Beslut om vägledande material fattas av avdelningschefen för Kommunikation och Insamling.

IX. Gåvor, medaljer och förtjänsttecken

53 § Personer som deltar i eller bidrar till Svenska Röda Korsets verksamhet kan få gåvor från föreningen, med logotypen eller en friare design av det röda korset som utformats med hänsyn till korsets anseende och respekt. Dessa gåvor får dock inte kunna ges av att personen tillhör Svenska Röda Korset, eller är skyddad enligt den humanitära rätten, eller på annat sätt kunna missbrukas till nackdel för föreningen eller rödakors- och rödahalvmånerörelsen.

54 § *Beslut om utformning och rutiner för medaljer och förtjänsttecken* finns, antagna av Svenska Röda Korsets styrelse, den 19 oktober 2012. Dessa gäller från 1 november 2012 och ska vid behov utvärderas och uppdateras av den funktion inom Röda Korset som anges i 7 §.

X. Förfarande vid och bedömning av frågor om samtycke enligt 6 § i lagen om skydd av kännetecknen i den internationella humanitära rätten

Rutiner vid fråga om samtycke

55 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan, enligt 6 § i lagen (2014:812) om skydd för kännetecknen i den internationella humanitära rätten, om det finns särskilda skäl, lämna tillstånd till civil sjukvård att i fredstid märka sina ambulanser eller avgiftsfria hjälpstationer för vård av sjuka och sårade, med det röda korset.

För att tillstånd ska få ges ska Svenska Röda Korset, enligt 6 § samma lag, samtycka till den tänkta användningen.

Regeringen har bemyndigat Socialstyrelsen att meddela tillstånd att använda det röda korset. Det framgår av 20 a § 1 totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12).

56 § Svenska Röda Korset ska aldrig lämna samtycke eller annan form av godkännande att använda det röda korset på ambulanser eller hjälpstationer för avgiftsfri vård direkt till en aktör, utan att aktören först har sökt tillstånd för användningen hos Socialstyrelsen.

Vid en sådan förfrågan direkt från en aktör ska Svenska Röda Korset hänvisa den sökande att söka tillstånd hos Socialstyrelsen i enlighet med 20 a och b §§ totalförsvarets folkrättsförordning, med information om att sådana tillstånd enligt prop. 2013/14:129 endast kan lämnas under mycket begränsade omständigheter.

57 § Ett samtycke från Svenska Röda Korset i dessa frågor får endast lämnas genom beslut av generalsekreteraren, efter beslutsunderlag framtaget av folkrättsrådgivaren.

Om ett samtycke eller annan form av godkännande lämnats på annat sätt än enligt första stycket ska generalsekreteraren, omedelbart meddela att det samtycket/godkännandet inte är giltigt, utan ytterligare bedömning av dess riktighet i övrigt i sak.

Riktlinjer vid bedömning av fråga om samtycke

58 § Huvudregeln är att Svenska Röda Korset inte ska lämna sådant samtycke som avses i 6 § i lagen om skydd av kännetecknen i den internationella humanitära rätten. All användning av andra aktörer kan skapa förvirring hos allmänheten och leda till sammanblandning med skyddselementet eller den

internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsens- och Svenska Röda Korsets verksamhet och därmed bidra till att urholka emblemens skyddande verkan när den behövs som bäst.

59 § Svenska Röda Korset kan om särskilda skäl föreligger i undantagsfall lämna samtycke till att en aktör får använda det röda korset på ambulanser och hjälpstationer som enbart är avsedda för avgiftsfri vård av sårade och sjuka i fredstid.

För att ett sådant samtycke ska få lämnas måste det vara förenligt med svensk rätt, den internationella humanitära rätten, rörelsens grundprinciper, och 1991-års emblembestämmelser. I detta syfte måste samtliga följande kriterier (a-i) vara uppfyllda för att samtycke ska få lämnas:

- a) Förfrågan om samtycke från Svenska Röda Korset måste vara *skriftlig*.
- b) Hjälpens som erbjuds av aktören (och som ska utmärkas med det röda korset) till sårade och sjuka ska vara *icke-diskriminerande*. Ingen åtskillnad får göras på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller någon annan diskrimineringsgrund.
- c) Aktören och dess personal är *neutral* i eventuella konflikter, och i fråga om sociala-, etniska-, kulturella-, politiska-, religiösa- eller ideologiska meningsskiljaktigheter.
- d) Aktörens användning av det röda korset får inte riskera att *sammanblandas med Svenska Röda Korsets* verksamhet, personal, fordon, fastigheter etc. För att undvika detta kan Svenska Röda Korset villkora användningen med att aktören måste ha en förklarande mening så som t.ex. "fri medicinsk vård" vid sidan av emblemet.
- e) Aktörens användning av det röda korset får inte riskera att sammanblandas med den användning av det röda korset i skyddande syfte. För att undvika detta måste godkännande villkoras med ett krav på att den godkända användningen enbart gäller ett rött kors som är *litet i storlek*, så det aldrig under några omständigheter kan tros ha skyddande syfte.
- f) Aktören får endast ges rätt att använda det röda korset i *fredstid*. Samtycket ska villkoras av inträdet av en väpnad konflikt. Inga tillstånd får lämnas under väpnade konflikter eller i tider av interna oroligheter som kan leda till en väpnad konflikt.
- g) Svenska Röda Korset måste säkerställa sig rätt, kapacitet och möjlighet att bedriva *effektiv permanent kontroll* över aktörens användning av emblemet. Den kontrollen ska omfatta dels att användningen är korrekt i enlighet med svensk lag, internationell rätt, rörelsens grundprinciper och emblembestämmelserna från 1991, dels att aktören följer de övriga villor svenska Röda Korset preciserat i beslutet om samtycke.
Ett beslut om samtycke måste därför föregås av ett internt beslut inom Svenska Röda Korset om hur en sådan kontroll kan upprätthållas, vem som ansvarar för kontrollen, säkerställa kompetens för att bedöma aktörens neutralitet, opartiskhet och användning i enlighet med internationell rätt, samt säkerställa finansiering för att kontrollen ska kunna genomföras effektivt och kontinuerligt.
- h) Aktören måste ge Svenska Röda Korset rätten att när som helst med omedelbar verkan *dra tillbaka sitt samtycke*. Svenska Röda Korset måste även i förhållande till Socialstyrelsen tydliggöra att samtycket är villkorat av en rätt att dra tillbaka samtycket med effekten att rätten att använda det röda korset omedelbart upphör.
- i) Aktören har gjort ett *skriftligt åtagande* att respektera de regler som gäller för användningen av det röda korset och de ytterligare villkor Svenska Röda Korset preciserar i godkännandet.